

Moje drahá Lenko!

Dneska budu psát o pořádku a nepořádku. Všichni rodiče dětí ve věku 2 až 5 let si lámou hlavu, proč je jejich ratolest takový nepořádník. Než se otočí, všechny hračky jsou venku z krabic, rozházené po celém bytě, a tak je to celý den a každý den. A co je nejhorší? Dobře už rozumí tomu, co znamená uklid, ale vůbec se mu do něho nechce! Přečetla jsem si názory francouzské psycholožky Emmanuelle Ringon a tady je několik jejích myšlenek.

Především je třeba si přiznat, že hladina naší tolerance dětského "nepořádku" je různá v závislosti na povaze jedince a na jeho momentální náladě. Když jsme unavení anebo právě procházíme těžkým obdobím, snášíme nepořádek hůře. Bezpochyby proto, že potřebujeme trochu "uklidit" ve svém vlastním životě. Proto je důležité si uvědomit, co nám skutečně vadí a proč.

Všechny maminky dvou až tříletých dětí to znají: když dítě ráno vejde do dětského pokoje, vrhne se na krabice s hračkami a vysype jejich obsah na hromadu, takové malé tornádo. Potom si sedne, bere jednu hračku po druhé, několik okamžiků jí manipuluje a pak ji odhodí do kouta. Proč? Dítě v tomto věku má potřebu vydávat energii, ale také působit na předměty kolem sebe, ovládat je, vnutit jim svou vůli. Je nesmyslné mu bránit v činnosti, která rozvíjí jeho tvořivost a vybíjí agresivitu.

Dítě samo od sebe nechápe pojem pořádku, neví ještě, proč je pořádek důležitý. Když si hraje, nutně udělá nepořádek, ten je součástí jeho hry. Čím větší chaos má kolem sebe, tím se cítí spokojenější. Potřeba pořádku se projevuje u dítěte spontánně až v 7 letech. To samozřejmě neznamená, že bychom měli nechat růst našeho potomka jako dříví v lese. Ale příkazy jako: Do pěti minut chci vidět všechny hračky na svém místě! Zůstanou bez odezvy a vaše nervy se zbytečně opotřebují. A proto, uklízejte s ním! Nabídněte úklid jako společnou činnost, dítě ji jistě přijme. Jeho hra vnesla do věcí chaos, a pomůžete-li mu s úklidem, bude se cítit bezpečněji. Permanentní chaotický nepořádek může u dítěte způsobit potíže se zorientovat v prostoru. A naopak, když hračky uklidí, vrátí se jeho orientační body. Pořádek mu umožní najít své věci, protože jsou na svém místě, ale také najít sám sebe. Pojem pořádku je důležitý pro život s ostatními, ale také pro psychickou rovnováhu dítěte. Přesto bychom měli citlivě zvolit okamžik, abychom nepřerušili jeho hru v nejlepším.

Ve věku 2 až 3 let děti nejnanežněji spolupracují. Chtějí uklízet jako maminka, pomáhají, zametají, malá lopatka a smetáček, miniaturní vysavač mají velký úspěch. Bohužel, ve 4 až 5 letech se věci zkomplikují. Dítě sice už chápe, že jeho hračky blokují přístup do skříně, nebo že malé předměty, které se povalují po zemi, by mohl spolknout jeho mladší sourozenec, ale uklízet pro něho představuje nezajímavou činnost, která navíc přerušuje báječnou hru, vnucuje se jako parazit do jeho imaginárního světa. A co je hlavní, uklízet znamená poslechnout, co se od něj žádá, a v tomto věku dítě potřebuje říkat NE! Teprve ve školním věku začne dítě chápat význam uklízení. Maminka mu může například vysvětlit, že je zbytečné vlastnit pěknou stavebnici, když se její součásti válí v různých koutech a zásuvkách po bytě. Také už pochopí význam pravidelného velkého úklidu, například vytřít věci ve školní tašce, v penále, ve skříňkách a v zásuvkách dětského pokoje. Může také dostat na starosti některé drobné domácí práce, jako prostřít stůl, zamést drobečky, srovnat nádobí v policích.

Uklízet hračky společně s dítětem, má několik výhod. Především si ušetříte zklamání, když dítě na vaše příkazy nereaguje. Bude také uklizeno dříve. Od 3 let je možné vyjednávat: Za 10 minut odcházíme do parku, to je právě čas, za který můžeme společně složit lego do krabice. Měli bychom se ho také zeptat na jeho názor: možná dáva přednost posadit plyšové hračky na skříňku a pirátskou loď do police. Proč ne? Vytváří si tak svůj vlastní prostor. Využijte chvíle společného úklidu, abyste mu ukázali metodu, jak uklízet: nejdříve odstranit velké předměty, abychom se mohli volně pohybovat po pokoji, knížky navrší a odnést všechny najednou, potom uložit malé předměty do krabice ... To pomůže dítěti být dříve samostatné a naučí se třídít, což je důležitá etapa vývoje intelektu. Pokusme se také udělat úklid hravý. Ale ano, je to možné! Hodní plyšáci pochodují do košíku, zlobiví plyšáci do krabice, autíčka jedou do garáže a panenky jdou spát do domečku. Chvilky strávené společně při úklidu vám umožní vniknout do jeho světa a vidět jak se rozvíjí. Pochopitelně je naším cílem, aby dítě bylo co nejdříve samostatné, proto bychom ho měli povzbuzovat, aby nás překvapilo rychlým úklidem, a pochválit ho, aniž bychom kritizovali nedostatky.

Čas od času cítíte potřebu vytřídít jeho věci: polámané hračky, nekompletní stavebnice apod. Zapojte vaše dítě do třídění a vysvětlíte mu, proč to děláte. Nemělo by mít pocit, že vyhazujete něco, co mu patří aniž byste se ho zeptali na názor. Možná, že to červené promáčknuté autíčko, které jsme se chystali vyhodit, je jeho nejoblíbenější. Koneckonců i dospělí někdy lpí na opotřebovaném předmětu...

Tolik psycholožka Emmanuelle Ringon. Jiná psycholožka, Françoise Dolto, připomíná, že chlapec jehož otec po sobě nikdy neuklízí, má potíže stát se pořádným. Doporučuje otci říci: Vidíš, já jsem se nenaučil uklízet, když jsem byl malý, a to mi teď hodně vadí. Dát dobrý příklad je ta nejlepší výchovná metoda.

Tvoje milující maminka